

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Кафедра педагогіки та психології, факультет № 3

ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ

з навчальної дисципліни
«Психологічне забезпечення діяльності поліції»
обов'язкових компонент
освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої
освіти
за спеціальністю **053 Психологія**
галузі знань **05 «Соціальні та поведінкові науки»**

за темою — **Психологічне забезпечення працівників Національної поліції України та курсантів (слухачів) закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання**

Вінниця 2024

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 3
Протокол від 29.08.2023 № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін ХНУВС
Протокол від 29.08.2023 № 7

Розглянуто на засіданні кафедри педагогіки та психології (Протокол від 29.08.2023 № 13)

Розробник:

доцент кафедри педагогіки та психології факультету № 3, кандидат педагогічних наук, доцент – Павло Червоний.

Рецензент:

професор кафедри педагогіки та психології факультету № 3, кандидат психологічних наук, доцент – Світлана Харченко.

1.

План лекції:

1. Поняття психологічного забезпечення професійної діяльності.
2. Організація системи психологічного забезпечення.
3. Принципи та напрями системи психологічного забезпечення.
4. Функції системи психологічного забезпечення в органах, підрозділах Національної поліції України.
5. Функції системи психологічного забезпечення у ЗВО.

Рекомендована література

Основна:

1. Наказ МВС від 06.02.2019 № 88 «Про затвердження Порядку організації системи психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції України та курсантів (слухачів) закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0348-19>.

2. Приходько І. І. Засади психологічної безпеки персоналу екстремальних видів діяльності : монографія. Харків : Акад. ВВ МВС України, 2013. 745 с.

3. Про Національну поліцію : Закон України. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2015, № 40-41, ст.379.

Додаткова

1. Барко В. І., Остапович В. П., Барко В. В. Професійна психологічна підготовка поліцейських Національної поліції України. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Вип. 2. Т. 1. 2018. С. 176–181.*

2. Охріменко І. М. Компаративістський аналіз напрямів психологічного забезпечення професійної діяльності працівників оперативних підрозділів. *Юридична психологія та педагогіка. 2013. № 2. С. 176–188.*

3. Приходько І. І. Сучасна система психологічного забезпечення професійної діяльності фахівців екстремального профілю в Україні. *Проблеми екстремальної та кризової психології. 2017. Вип. 22. С. 214–227.*

1. Поняття психологічного забезпечення професійної діяльності.

Сучасний стан розвитку суспільства характеризується підвищенням рівня професійних вимог до фахівців у різних сферах життя. Виникають нагальні потреби модернізації організаційно-правового та психологічного забезпечення процесу професійного становлення фахівців на всіх стадіях професіогенезу, починаючи із супроводження вибору професійного шляху у юнацькому віці до моменту виходу людини на пенсію. Це потребує комплексного та системного підходу до розгляду процесу професійного становлення фахівця та застосування дійових механізмів оптимізації професійно-психологічного забезпечення вибору, підготовки, розвитку та професійного зростання особистості.

Фахівець повинен відповідати новим вимогам, що пред'являє до нього професійне середовище. У зв'язку з цим питання особистісного розвитку фахівця і професійно-психологічного супроводження його професійного становлення є ключовими та актуальними як в сучасній науці, так і у практичній діяльності закладів середньої та вищої освіти й на підприємствах. Ці питання значною мірою стосуються і правоохоронної системи, реформування якої активно продовжується і зараз.

Наукове осмислення змістовної, процесуальної та організаційно-методичної сторін психологічного забезпечення професіогенезу фахівця свідчить про недостатню з'ясованість та неоднозначність розуміння даної категорії в сучасній науці та практиці.

Так, у словнику української мови термін «забезпечити» має декілька значень: задовольняти кого-, що-небудь у якихось потребах; створювати надійні умови для здійснення чого-небудь; гарантувати щось; захищати, охороняти кого-, що-небудь від небезпеки.

Психологічне забезпечення можна розглядати як комплекс заходів і засобів впливу на психіку особи та створення сприятливих соціальних умов з метою формування, підтримки та відновлення оптимальної працездатності фахівця в повсякденних й екстремальних умовах.

У 90-х рр. XX ст. було створено служби психологічного забезпечення оперативно-службової діяльності в структурі МВС України, Державної прикордонної служби України, Служби безпеки України, Міністерства оборони України, передбачено посади психологів в освітніх закладах. Це стало ознакою стійкої зацікавленості з боку держави у створенні належних умов професійного середовища з метою забезпечення достатнього рівня надійності та професіоналізму спеціалістів, особливо ризиконебезпечних професій.

Дослідженням напрямків та аспектів практичного застосування фахівцями-психологами психологічних знань у супроводженні професійної діяльності працівників різних підрозділів Національної поліції України займаються такі сучасні вітчизняні науковці: В. Г. Андросюк, О. М. Бандурка, В. І. Барко, Ю. Б. Ірхін, С. М. Ірхіна, І. В. Клименко, М. С. Корольчук, С. Д. Максименко, В. С. Медведєв, І. М. Охріменко, І. І. Приходько, О. В. Тімченко, О. М. Цільмак, С. І. Яковенко та ін.

Пріоритетними цілями психологічного забезпечення професійного розвитку представників силових структур на сьогодні є низка загальних проблем, пов'язаних із:

а) попередженням прояву елементів маргіналізму, професійної деформації та особистісних деструкцій;

б) підвищення рівня ефективності механізмів особистого психологічного захисту та розвиток дієвих копінг-стратегій для протидії негативному впливу професійного середовища та подолання наслідків виникнення професійних криз;

в) підвищення рівня професійної компетентності, накопичення професійних знань та розвиток вмінь;

г) профілактика вчинення поліцейськими злочинів, правопорушень та зловживань службовим положенням, попередження корупційних проявів;

д) розвитком технологій збереження здоров'я та профілактикою професійних захворювань.

Аналізуючи існуюче законодавство, ми можемо сказати, що, згідно пункту 1.2. Наказу МВС України від 06.02.2019 № 88 «Про затвердження Порядку організації системи психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції України та курсантів (слухачів) ЗВО із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських» система психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції України та курсантів (слухачів) ЗВО із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських (далі – система психологічного забезпечення), – комплекс організаційних, методичних, просвітницьких, психопрофілактичних, практичних, психологічних заходів, спрямованих на запобігання впливу ризиконебезпечних чинників професійної діяльності, збереження фізичного та психічного здоров'я, підвищення психологічної стійкості, надійності та готовності.

Наказом МВС України № 1285 від 08.12.2016 «Про затвердження Положення про психологічне забезпечення в Національній гвардії України», підкреслено, що психологічне забезпечення включає комплекс психодіагностичних, психоформуєчих, психопрофілактичних і психокорекційних заходів, спрямованих на вивчення, формування та розвиток особового складу Національної гвардії України професійно важливих психічних якостей, підтримання та відновлення оптимальних психічних станів, необхідних для успішного виконання службово-бойових завдань, збереження високого рівня психологічної безпеки та психологічного стану, запобігання виникненню професійної деформації.

На сьогодні фахівці у правоохоронній та правозастосовній сферах визначають психологічне забезпечення службової діяльності значно змістовніше, розуміючи його як технологію (сукупність форм, методів, прийомів, алгоритмів) пошуку, вивчення, створення, збереження, підтримки та відновлення психологічного ресурсу, необхідного для ефективного виконання цієї діяльності. За своєю суттю психологічне забезпечення являє

собою цілеспрямовану, науково обґрунтовану, організовану трансформацію психологічного ресурсу зі стану потенційного в актуальний.

Отже, *система психологічного забезпечення професійної діяльності* спрямована на формування, збереження, підтримку та відновлення працездатності фахівців.

Рис. 1. Складові психологічного забезпечення

Професійно-психологічна підготовка – сучасний вид професійної, прикладної, спеціально організованої підготовки працівників правоохоронних органів, що допомагає підготувати їх до подолання психологічних труднощів професійної діяльності і таким чином, забезпечити успішне розв’язання завдань, що стоять перед ними.

Згідно з дослідженнями І. М. Охріменка професійно-психологічна підготовка правоохоронців як напрям системи психологічного забезпечення передбачає цілеспрямований процес формування та розвитку особистісних якостей і властивостей суб’єкта, які відповідали б вимогам його професійної діяльності. Основними завданнями психологічної підготовки поліцейських є: формування впевненості в собі, в можливості успішного подолання труднощів оперативно-службової діяльності; набуття знань щодо можливих варіантів екстремальних ситуацій, їх сутності та способів реагування на них; формування психологічної стійкості щодо впливу характерних для оперативно-службової діяльності психотравмуючих чинників; тренування вмінь і навичок виконання професійних дій у будь-яких несприятливих умовах та навичок управління своїми емоційними станами та ін. Результатом психологічної підготовки є, передусім, професійно-психологічна

підготовленість, яка, у свою чергу, представлена професійно-психологічною витривалістю та професійно розвиненими психологічними характеристиками, необхідними для ефективної оперативно-розшукової та слідчої діяльності.

Питання професійно-психологічного супроводження професійного життя людини в цілому та окремих стадій професійного становлення особистості розглядаються в контексті особливостей професійної самореалізації та її ефективності.

У контексті дослідження професіогенезу слідчих органів досудового розслідування Національної поліції України найбільший інтерес для нас становлять роботи, присвячені психологічному супроводженню професійної діяльності працівників силових структур: Н. Ю. Волянчук, В.І. Осьодло (2012 р.); І. І. Приходько, О. С. Колесніченко, О. В. Тімченко, (2016 р.).

Проблематика професійно-психологічного супроводження професійної діяльності працівників різних підрозділів Національної поліції України залишається відкритою для психологічної науки. Дослідженням напрямків та аспектів практичного застосування психологічних знань у супроводженні професійної діяльності працівників органів та підрозділів внутрішніх справ України активно займаються такі вітчизняні науковці: О. М. Бандурка, В. І. Барко, О. О. Євдокімова, О. В. Землянська, З. Р. Кісіль, О. І. Кудерміна, М. А. Кузнецов, В. О. Лефтеров Т. М. Малкова, В. С. Медведєв, Л. І. Мороз, І. М. Охріменко, О. В. Тімченко, О. М. Цільмак та ін. Незважаючи на це, досліджень, які б повною мірою розкривали проблему професійно-психологічного супроводження професійної діяльності слідчих Національної поліції України, недостатньо.

Грунтовний аналіз існуючих підходів щодо особливостей професійно-психологічного супроводження професійної діяльності дозволив нам розглянути професійно-психологічне супроводження професіогенезу поліцейського як цілісний процес діагностики, профілактики та корекції професійного становлення фахівця в межах його поступового просування від

моменту усвідомлення особистих інтересів та свідомого і відповідального вибору майбутнього професійного шляху через набуття професіоналізму до звільнення та припинення активної професійної діяльності.

2. Організація системи психологічного забезпечення.

Підрозділом, на який покладено нормативне та методичне забезпечення, контроль за організацією та виконанням завдань системи психологічного забезпечення в органах, підрозділах поліції, є структурний підрозділ з питань психологічного забезпечення центрального органу управління Національної поліції України, у вищому навчальному закладі ді специфічними умовами навчання та науково-дослідних установах МВС - структурний підрозділ з питань психологічного забезпечення апарату Міністерства внутрішніх справ України

Основними завданнями та функціями психологічної служб є:

- 1) організація та безпосереднє проведення заходів психологічного забезпечення в центральному органі управління поліцією;
- 2) організаційно-методичне та інформаційне забезпечення роботи підрозділів психологічного забезпечення органів поліції;
- 3) організація та координація діяльності підрозділів психологічного забезпечення органів поліції;
- 4) забезпечення контролю за виконанням нормативно-правових актів Міністерства внутрішніх справ України та організаційно-розпорядчих документів Національної поліції України з питань психологічного забезпечення в органах і підрозділах Національної поліції України;
- 5) участь в організації роботи з добору, раціонального розподілу та призначення кадрів, навчання й професійної підготовки психологів поліції;
- 6) організація підготовки проектів нормативно-правових та організаційно-розпорядчих актів з питань психологічного забезпечення в органах, підрозділах Національної поліції України;

7) вивчення та аналіз стану роботи з психологічного забезпечення в органах, підрозділах Національної поліції України;

8) вивчення, узагальнення та поширення в органах і підрозділах Національної поліції України вітчизняного та зарубіжного досвіду з питань психологічного забезпечення;

9) взаємодія із психологічними службами МВС у частині реалізації завдань психологічного супроводження освітнього процесу у вищому навчальному закладі зі специфічними умовами навчання та установах Національної поліції, які здійснюють професійну підготовку поліцейських;

10) взаємодія із закладами охорони здоров'я та реабілітації Міністерства внутрішніх справ України в частині профілактики та зміцнення психічного здоров'я поліцейських.

Керівники органів поліції та керівники вищих навчальних закладів зі специфічними умовами навчання

- організовують взаємодію та залучення психологів поліції або психологів вищого навчального закладу зі специфічними умовами навчання для проведення заходів психологічного спрямування з об'єктами психологічного забезпечення, за результатами наданих психологами поліції та вищого навчального закладу зі специфічними умовами навчання рекомендацій уживають заходів щодо їх виконання, усунення виявлених проблем та недоліків в організації діяльності очолюваних колективів;

- для здійснення професійної діяльності, проведення психопрофілактичних заходів забезпечують психологів поліції та психологів вищого навчального закладу зі специфічними умовами навчання окремими службовими приміщеннями, виділяють службовий автотранспорт (за потреби).

Перелік належності матеріального і технічного забезпечення кімнати психологічної саморегуляції наведено в до цього Порядку;

- для надання психологічної допомоги протягом доби повідомляють засобами зв'язку та письмово психологів поліції, психологів вищого навчального закладу зі специфічними умовами навчання про випадки:

- перебування працівників поліції, курсантів (здобувачів вищої освіти), поліцейських вищого навчального закладу зі специфічними навчанням в екстремальних ситуаціях, у тому числі пов'язаних із загибеллю, пораненням, травмуванням людей;

- застосування, використання працівником поліції вогнепальної зброї або застосування проти нього вогнепальної зброї;

- перебування працівника поліції, поліцейського вищих навчальних закладів зі специфічними умовами навчаннями, курсанта (здобувач вищої освіти) в заручниках або ведення переговорів із злочинцями щодо визволення захоплених ними заручників;

- істотних труднощів адаптації або проявів дезадаптації, деструктивної, залежної поведінки у працівника поліції, курсанта (здобувача вищої освіти),

Відповідно до завдань системи психологічного забезпечення проведення психологічних заходів в органах і підрозділах Національної поліції України здійснюють психологи поліції, а у вищих навчальних закладів зі специфічними умовами навчання - психологи вищого навчального закладу зі специфічними умовами навчання. Психологи поліції та психологи вищого навчального закладу зі специфічними умовами навчання забезпечують якісне, результативне, ефективне проведення психологічних заходів, ведення обліку отриманої інформації психологічного змісту, подання звітної інформації керівникам підрозділів психологічного забезпечення.

Відомості, отримані в ході проведення психологічних заходів із працівниками поліції, поліцейськими вищого навчального закладу зі специфічними умовами навчання, курсантами (здобувачами вищої освіти), що є в розпорядженні психологів, підлягають передачі підрозділу, на який покладено функції кадрового забезпечення відповідного органу, підрозділу

Національної поліції або вищого навчального закладу зі специфічними умовами навчання відповідно до законодавства України.

Психологами поліції та вищих навчальних закладів зі специфічними умовами навчання призначаються особи, які мають вищу освіту, що відповідає ступеню магістра в галузі психології.

Штатна чисельність психологів поліції та психологів вищого навчального закладу зі специфічними умовами навчання визначається згідно з основними напрямками системи психологічного забезпечення, становить із розрахунку один психолог на не більше ніж 400 осіб та залежить від таких допустимих норм службового навантаження:

- психологічне вивчення - не більше 20 осіб на день;
- психопрофілактичні заходи стосовно працівників поліції - не більше 15 осіб на день.

Залучення психологів до інших видів діяльності, що не пов'язані з їх професійними обов'язками, забороняється.

Психологам під час виконання ними посадових обов'язків для досягнення максимальної ефективності й результативності проведення заходів психологічного забезпечення дозволяється носіння цивільного одягу.

3. Принципи та напрями системи психологічного забезпечення.

Принципи психологічного забезпечення:

1) правомірність - відповідність заходів психологічного забезпечення вимогам законодавства України;

2) гуманізм - діяльність суб'єктів психологічного забезпечення ґрунтується на засадах загальнолюдських, моральних, етичних цінностей та ідеалів для забезпечення поваги до особистості, усебічного, гармонійного розвитку особистості, збереження її цілісності та психологічного здоров'я;

3) толерантність - готовність та позитивна установка суб'єктів системи психологічного забезпечення до прийняття психології, поглядів іншої людини, її індивідуальних відмінностей, у тому числі за ознаками раси,

політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, мови, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, місця проживання;

4) добровільність - добровільна згода та активна участь особи, до якої вживаються заходи психологічного забезпечення;

5) конфіденційність - нерозголошення інформації стосовно особи, отриманої в результаті психологічних заходів, застосування отриманих відомостей виключно для надання цій особі кваліфікованої психологічної допомоги;

6) науковість - наукова обґрунтованість підходів, форм і методів у реалізації заходів психологічного забезпечення;

7) об'єктивність - застосування суб'єктами системи психологічного забезпечення в практичній діяльності стандартизованих, надійних, валідних та адаптованих психологічних методик і технологій;

8) комплексність і систематичність - використання в заходах психологічного забезпечення взаємодоповнюючих форм і методів роботи, системного врахування особливостей і закономірностей психологічних проявів особистості працівника поліції, поліцейського ЗВО, курсанта (слухача) в їх професійній діяльності.

Напрями системи психологічного забезпечення:

1) психологічне вивчення об'єктів системи психологічного забезпечення - процес визначення в особи провідних індивідуально-психологічних особливостей, якостей і рис характеру, мотивації її поведінки, психофізіологічних, емоційних реакцій та станів, закономірностей перебігу психічних процесів, рівня розвитку інтелекту, пізнавальної сфери, особливостей мислення, пам'яті, уваги, емоційно-вольової сфери, способу прийняття самостійних рішень, наявності лідерських тенденцій, загального розвитку комунікативних якостей, схильності до управлінської діяльності, прогнозування стресостійкості, успішності у певних умовах професійної

діяльності, психологічної готовності до несення служби в екстремальних ситуаціях.

Цей напрям реалізується шляхом психологічного дослідження з використанням формалізованих методик (тести, опитувальники, проєктивні та психофізіологічні методики) та малоформалізованих методик (спостереження, бесіди, інтерв'ю, аналіз продуктів інтелектуальної діяльності індивіда);

2) психологічна підготовка об'єктів системи психологічного забезпечення - процес формування у працівників поліції, курсантів (здобувачів вищої освіти) професійно-психологічної надійності, стійкості, готовності до різноманітних умов службової діяльності, навичок конструктивної комунікації з населенням.

Цей напрям реалізується шляхом проведення навчальних, практичних занять із використанням інноваційних методів, технологій, інтерактивних форм навчання (ділові ігри, моделювання ситуацій, тренінги);

3) психопрофілактична робота щодо об'єктів системи психологічного забезпечення - комплекс організаційних, психологічних, просвітницьких, психопрофілактичних заходів, що проводяться з метою підтримки оптимальної працездатності працівників поліції, курсантів (здобувачів вищої освіти), зведення до мінімуму впливу на них несприятливих чинників службової діяльності, збереження їх психологічного та фізичного здоров'я.

Цей напрям реалізується шляхом комплексу психологічних, діагностичних, просвітницьких, практичних заходів та передбачає проведення цільових психодіагностичних досліджень, експрес-діагностики, консультування, заходів психокорекції, функціонування психотренінгових комплексів, кімнат психологічної саморегуляції, сприяння в організації та проведенні психологічної реабілітації працівників поліції, які перебували в екстремальних ситуаціях;

4) підтримка та оптимізація соціально-психологічного клімату в колективах - процес формування оптимальних соціально-психологічних умов для підтримки високої працездатності та ефективної діяльності колективів.

Цей напрям реалізується шляхом анкетування працівників поліції, курсантів (здобувачів вищої освіти), здійснення моніторингу стану соціально-психологічного клімату в колективах, виявлення чинників, що негативно позначаються на ефективності діяльності, працездатності колективів, методом оцінки взаємин членів колективу, узагальнення та аналізу отриманих даних, що оформлюється довідкою про результати проведення опитування працівників поліції, курсантів (здобувачів вищої освіти), а також проведення заходів корекції внутрішньо колективних відносин, надання відповідних рекомендацій для підвищення ефективності професійної діяльності колективів;

5) психологічне супроводження службової діяльності працівників поліції, у тому числі в ході проведення ними оперативних заходів та слідчих дій, - комплекс організаційних, просвітницьких, психологічних заходів, спрямованих на підвищення ефективності діяльності працівників поліції із забезпечення публічної безпеки та порядку, протидії злочинності.

Цей напрям реалізується шляхом надання психологічних консультацій працівникам поліції, складання психологічних портретів підозрюваних, обвинувачених осіб, надання необхідної психологічної допомоги в ході проведення допитів, у тому числі неповнолітніх осіб;

6) психологічне супроводження освітнього процесу у закладі вищої освіти зі специфічними умовами навчання - комплекс заходів, спрямованих на забезпечення адаптації курсантів (слухачів) до умов навчальної і подальшої службової діяльності, сприяння їх особистісному зростанню та професійному становленню.

Цей напрям реалізується шляхом здійснення відповідних психологічних заходів (анкетування, спостереження, індивідуальні та групові консультування, проведення тренінгів, навчання курсантів (здобувачів вищої

освіти) основним психологічним методам та прийомам саморегуляції для формування навичок ефективної адаптації до умов подальшої професійної діяльності).

4. Функції системи психологічного забезпечення в органах, підрозділах Національної поліції України.

Психологічне вивчення працівників поліції:

1) організація та проведення психологічних вивчень під час добору (конкурсу), просування по службі поліцейських;

2) організація та проведення вивчень під час психологічного супроводження службової діяльності поліцейських, у тому числі тих, які брали безпосередню участь у бойових діях, залучались до боротьби з тероризмом, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях;

4) підготовка довідки про результати психологічного вивчення за формою та надання рекомендацій щодо прогнозування ступеня професійної успішності працівників поліції в різних умовах несення служби;

5) участь психологів поліції у складі робочих груп, створених атестаційними та поліцейськими комісіями органів Національної поліції України, а також у проведенні засідань зазначених комісій у разі включення психологів поліції до їх складу;

6) взаємодія з науково-дослідними установами Міністерства внутрішніх справ України з питань розроблення та впровадження професіограм (психограм) відповідно до спеціалізації основних напрямів діяльності Національної поліції України, апробації сучасних методів психологічної діагностики, проведення інших наукових досліджень щодо специфіки та особливостей діяльності працівників поліції.

Психологічна підготовка працівників поліції:

- проведення навчальних, практичних занять (у системі здійснення службової підготовки та підвищення кваліфікації працівників поліції), спрямованих на розвиток навичок ефективної комунікації, формування толерантного ставлення до населення та психологічної стійкості в екстремальних ситуаціях;
- проведення цільових інструктажів працівників поліції щодо ефективних форм взаємодії з населенням, алгоритмів безпечної життєдіяльності в повсякденних та екстремальних службових ситуаціях;
- організація та проведення тренінгів щодо формування необхідних професійних, поведінкових та комунікативних навичок працівників поліції, їх психологічної готовності до дій у різноманітних службових ситуаціях;
- психологічне супроводження практичних занять із тактичної підготовки з працівниками поліції та формування в них психологічної готовності до застосування спеціальних засобів;
- упровадження інноваційних форм, методів та технологій навчання в практичну діяльність із психологічного забезпечення Національної поліції України та розроблення методичних рекомендацій з актуальних питань.

Психопрофілактична робота:

- проведення цільової психологічної діагностики, експрес-діагностики для виявлення у працівників поліції несприятливих психоемоційних станів, що заважають (або ускладнюють) ефективне виконання службових обов'язків, знижують загальну працездатність, негативно позначаються на їх фізичному та психологічному стані, підготовка довідки про результати психологічної діагностики;
- здійснення індивідуального психологічного консультування працівників поліції та членів їх сімей (за згодою) під час розв'язання їх психологічних та сімейних проблем, вирішення конфліктів та налагодження процесу ефективної комунікації з оточенням;
- здійснення психологічної корекції, спрямованої на усунення недоліків індивідуального особистісного розвитку, несприятливих психологічних,

емоційних станів, для підвищення адаптивних можливостей працівників поліції, розширення їх поведінкового діапазону та підтримки психологічного здоров'я;

- організація роботи в групі психологічної допомоги та підтримки, проведення комплексних заходів психологічного спрямування з працівниками поліції;

- забезпечення проведення сеансів психологічної релаксації в кімнатах психологічної саморегуляції для профілактики наслідків впливу несприятливих стрес-факторів професійної діяльності;

- проведення групових форм і методів психопрофілактичної роботи з працівниками поліції, у тому числі тренінгів з актуальної тематики;

- надання психологічної допомоги працівникам поліції після їх перебування в екстремальних ситуаціях, пов'язаних із виконанням службових завдань, застосуванням вогнепальної зброї, отриманням значних психогенних навантажень, для відновлення їх належної функціональності та профілактики проявів адиктивної (залежної) поведінки;

- надання кризової психологічної допомоги працівникам поліції, які постраждали внаслідок злочинів, терористичних актів, та забезпечення (за потреби) психологічної підтримки членів їх сімей;

- участь (у межах компетенції) у проведенні психологічної реабілітації працівників поліції для відновлення їх належної функціональності;

- психологічне супроводження процесу адаптації працівників поліції до нових умов службової діяльності;

- консультування керівників органів поліції з питань використання психологічних технологій у роботі з кадрами, організації діяльності колективів, прогнозування вірогідних поведінкових реакцій працівників поліції в різних умовах службової діяльності;

- участь (у межах компетенції) у службових розслідуваннях випадків самогубства та самокалічення працівників поліції;

- аналіз психологічних чинників, передумов скоєння працівниками поліції самогубства, підготовка методичних рекомендацій із питань профілактики подібних явищ;

- вивчення потреб Національної поліції України в галузі психології, упровадження, використання сучасних та новітніх досягнень наукових розробок у практичну діяльність працівників поліції;

- організація взаємодії з науково-дослідними установами, формування відповідних замовлень щодо проведення науково-дослідних робіт за напрямками психологічного забезпечення для подальшого практичного використання їх результатів у професійній діяльності;

- організація взаємодії із закладами охорони здоров'я МВС, медичними реабілітаційними центрами МВС, у тому числі лікарями-психіатрами, психологами закладів охорони здоров'я МВС, із питань психопрофілактики.

Підтримка та оптимізація соціально-психологічного клімату в колективах:

1) здійснення моніторингу стану соціально-психологічного клімату в колективах, визначення умов, причин, чинників, що сприяють або перешкоджають продуктивній діяльності працівників поліції;

2) вивчення взаємин членів колективу, здійснення соціометричних досліджень шляхом проведення анкетування;

3) підготовка довідки про результати проведення опитування працівників поліції, курсантів (здобувачів вищої освіти), а також надання рекомендацій для підвищення ефективності професійної діяльності колективів;

4) надання рекомендацій керівникам органів поліції щодо поліпшення стану соціально-психологічного клімату, ефективного стилю управління, вирішення або профілактики конфліктів у колективах, встановлення оптимального режиму праці та відпочинку працівників поліції;

5) проведення психологічних заходів корекції внутрішньо колективних відносин, зокрема тренінгів з актуальних питань та практичних занять із

працівниками поліції, що спрямовані на формування групової злагодженості, налагодження професійної взаємодії, ефективної комунікації, організації робочого простору, раціонального розподілу часу, профілактику конфліктів, професійного вигорання;

б) надання психологічної допомоги, здійснення індивідуальних та групових психологічних заходів щодо оптимізації соціально-психологічного клімату в колективах, спрямованих на підвищення ефективності професійної діяльності.

Психологічне супроводження службової діяльності працівників поліції, у тому числі в ході проведення ними оперативних заходів та слідчих дій:

1) консультування працівників поліції з психологічних аспектів ефективного виконання професійної діяльності відповідно до особливостей їх службової діяльності;

2) надання консультативної та практичної допомоги працівникам поліції з питань використання прийомів ефективної комунікації під час реалізації ними завдань професійної (у тому числі переговорної) діяльності;

3) психологічне супроводження екстремальних службових ситуацій, надання невідкладної психологічної допомоги;

4) складання психологічних портретів підозрюваних, обвинувачених осіб під час проведення оперативних заходів та слідчих дій;

5) надання необхідної психологічної допомоги в ході проведення допитів осіб, у тому числі неповнолітніх.

5. Функції системи психологічного забезпечення у ЗВО.

Організація та проведення психологічних вивчень курсантів під час психологічного супроводження освітнього процесу у вищому навчальному закладі зі специфічними умовами навчання.

- підготовка довідки про результати психологічного вивчення.

Психологічне супроводження адаптації курсантів (здобувачів вищої освіти) до специфіки навчання у навчальному закладі та умов подальшої професійної діяльності:

- 1) здійснення відповідних психологічних заходів (вивчення, анкетування, індивідуальні, групові консультації);
- 2) проведення інтерактивних занять, тренінгів із питань формування у курсантів (здобувачів вищої освіти) усвідомлених мотивів до навчальної діяльності, розвитку комунікативних якостей, пізнавальних функцій особистості, стресостійкості, здатності ефективно діяти в екстремальних ситуаціях, виважено та швидко приймати рішення в умовах дефіциту часу;
- 3) підготовку висновку за результатами психологічного супроводження, адаптації курсантів (здобувачів вищої освіти) до специфіки навчання у закладах освіти та умов подальшої професійної діяльності.

Психологічна підготовка курсантів (здобувачів вищої освіти):

- уміння точно оцінювати свій психологічний стан, настрій, ступінь психоемоційного напруження під час вирішення завдань різної складності;
- методи та прийоми психологічної саморегуляції для формування стресостійкості, забезпечення особистої безпеки в специфічних умовах майбутньої професійної діяльності та повсякденному житті;
- основні прийоми ефективної професійної комунікації;
- надання психологічної допомоги постраждалим у надзвичайних ситуаціях;

Психологічне супроводження навчальних занять із тактичної та вогневої підготовки курсантів (здобувачів вищої освіти) для прогнозування рівня психологічної готовності до виконання службових завдань.

Вивчення стану соціально-психологічного клімату в колективах:

- 1) здійснення моніторингу стану соціально-психологічного клімату в колективах вищих навчальних закладів зі специфічними умовами навчання, визначення умов, причин, чинників, що сприяють або перешкоджають продуктивній діяльності працівників та курсантів (здобувачів вищої освіти);

2) вивчення взаємин членів колективу, здійснення соціометричних досліджень шляхом проведення анкетування;

3) підготовка довідки про результати проведення опитування працівників поліції, курсантів (здобувачів вищої освіти), а також надання рекомендацій для підвищення ефективності професійної діяльності колективів;

4) надання рекомендацій керівникам вищих навчальних закладів зі специфічними умовами навчання щодо поліпшення стану соціально-психологічного клімату, усунення несприятливих процесів, негативних явищ, конфліктів, які виникають в ході освітньої та службової діяльності, для їх корекції та оптимізації соціально-психологічного клімату в колективах;

5) проведення психологічних заходів корекції внутрішньокolleктивних відносин, спрямованих на налагодження ефективної комунікації в навчальних групах, формування групової згуртованості та вирішення проблемних питань, що виникають у ході групової взаємодії курсантів (здобувачів вищої освіти).

Здійснення психопрофілактичної роботи щодо об'єктів системи психологічного забезпечення:

1) проведення цільової психологічної діагностики, експрес-діагностики для виявлення у курсантів та поліцейських несприятливих психоемоційних станів, що негативно позначаються на їх фізичному та психологічному стані, підготовка довідки про результати психологічної діагностики;

2) здійснення індивідуального психологічного консультування курсантів та поліцейських для подолання проблем психологічного характеру, вирішення конфліктів, налагодження процесу ефективної комунікації;

3) проведення заходів психологічної корекції, спрямованої на усунення недоліків індивідуального особистісного розвитку, несприятливих психологічних, емоційних станів, для підвищення адаптивних можливостей курсантів та поліцейських, відновлення їх психологічного благополуччя, розширення поведінкового діапазону;

4) проведення комплексних та індивідуальних корекційних заходів психологічного спрямування з курсантами та поліцейськими, які потребують додаткової психологічної допомоги та підтримки;

5) забезпечення проведення практичних занять з курсантами та поліцейськими щодо основних прийомів психологічної регуляції, сеансів психологічної релаксації в кімнатах психологічної саморегуляції для профілактики наслідків впливу несприятливих стрес-факторів професійної та освітньої діяльності;

6) проведення групових форм та методів психопрофілактичної роботи на практичних заняттях, а також тренінгів, спрямованих на особистісне зростання, розвиток навичок психологічної стресостійкості, формування прихильності до здорового способу життя;

7) участь (у межах компетенції) у службових розслідуваннях випадків самогубства та самокалічення курсантів, поліцейських;

8) аналіз психологічних передумов скоєння самогубств курсантами або поліцейськими;

9) вивчення і впровадження досягнень сучасної психологічної науки та передового досвіду в практичну діяльність із психологічного забезпечення освітнього процесу.